

SIMSON, DERDE BEDRIJF

Woordverklaring

[III,1]

- 1780 *krijgt bewegen*: komen in beweging
1781 *murmurende*: murmelende
1782 *Den blijden... reit*: de verheugde sterren aan de hemel dansen en zingen
1783 *van...spijt*: voor onze hoon, voor ons onrecht
1785 *magen*: verwanten
1787 *driesen*: dreigen, tarten
1788 *te...gheschemel*: te fel flikkerend licht
1789 *sidderden*: lees: *sidderde*
1796 *dulden*: moeten ondergaan
1809 *vergramden*: lees: *vergramde*, woedend werd
1811 *haar rif*: hun dode lichamen
1819 *streng*: onverbiddelijk
1820 *ontdeugt*: bezoedelt
1821 *maakt (...)* *ellendig*: leidt tot (...) en maakt (...) verachtelijk
1823 *scherprechters bijl*: de bijl van de beul
1827 *schoon*: ofschoon, hoewel
1828-9 *'k sta...niet toe*: ik stem niet met u in
1829 *vruchten*: vrezen
1831-2 *'t onrijpe...reên*: onverstandige argumenten bemoeilijken een open discussie
1836 *lamvloedige*: zeer verschrikkelijke; *van*: voor; *boge*: pronken
1857-9 *en kan...drukt*: kan nu niet meer de schande van de Joodse rei overwinnen, die de
echte Rechter (God) haar oplegt
1878 *hun...God*: het beeld van Dagon
1883 *scharm*: scherm, bescherming
1891 *loge*: leugen

[III,2]

- 1900 *zoveer...zweit*: zover als er geregeerd wordt: op aarde
1909 *Fij*: foei; *hiet*: noemde
1913-4 *dat de lamp...miste*: zodat de lamp van mijn ongelukkig leven haar helder inzicht
verloor
1916 *reukeloos*: roekeloos
1919 *rot*: bende
1921 *rif*: lichaam
1922 *voldeên*: voltooiden
1927 *nog...gestolen*: nog met moeite afgebedeld ook
1929 *gescheid*: gezuiverd
1932 *herp*: harp
1939 *snikte*: snakten
1940 *met...hoofd*: met een lichtgeraakte, kwade kop

1942 *vierkleên*: feestkleren
1946 *en...noch*: ik kan dit niet meer
1949 *loech*: lachte
1950 *even alliens*: net als
1951 *'t zel...spijten*: het zal me nog heel lang kwaad maken
1954 *veugel*: vogel, vlegel
1969 *wrevelmoedig*: driest, misdadig
1973 *met enen*: ook
1976 *borg'ren*: burgers
1979 *m'*: men
1984 *bij gat*: bij God
1986 *me*: men
1988 *flus*: zonet
1989 *meed*: ook
1996 *als...heerste*: toen u in uw roemrijke tijd heerste
1997 *zo....weder*: dan... nu
2001 *mee*: ook
2002 *al mee besneên*: ook besneden; *met d' aêr...gat*: met de andere in één kerker

[III, 3]

2012 *Filisteus*: het Filistijnse volk
2015 *van*: door
2031 *als m'*: toen men
2035 *En meerder ...gelukt*: en wie de meeste zonden begaat (Simson), maakt dat degenen met minder zonden (de Filistijnen) geluk hebben
2036 *mogen*: zullen
2038 *pomperij*: pracht en praal
2039 *preuts*: trots, overmoedig
2040 *prinsen*: machthebbers; *m' ontzagen*: mij vreesden
2044 *vloekt m'*: bespot men
2046 *sprakeloze...gebiedt*: verstild, lamgeslagen verstand, dat het recht heeft mij te gebieden
2055 *grondeloz*: bodemloze
2059 *haast*: snel
2062 *gesel van 't gemeen*: kweller van het volk
2068 *als*: dan
2071 *nikkerlijke*: duivelse, schandelijke
2072 *in der assen*: in het stof
2077 *d' ontfermhertigheids deur*: de deur naar vergiffenis
2078 *zo wie*: voor allen die
2079 *verwerpet of verdomt*: verstoot of verdoemt
2089 *werd verjeugd*: opleefde
2090 *die*: Simson
2091 *'t Moet...zijn*: hij zal wel verschrikkelijk somber zijn
2092 *wint*: iets oplevert
2093 *te gauw*: te levendig

2096 *m'*: men
 2096-7 *waarnaar...toeft*: waar wacht u op
 2098 *haagt*: behaagt; *een*: iemand
 2103 *klaar...wijn*: drink ik dit glas wijn leeg
 2104 *snip, snap, snarp*: snel en schel
 2106 *Past...roeren*: zorg dat je me zin geeft om de vingers flink te bewegen
 2107 *bijget*: bij God
 2110 *stel...vast*: stem je harp maar vast
 2111 *in...beetje*: als het schaapje blaait, verliest het zijn beet (spreekwoord), dus: wie praat kan niet tegelijk ook bijten
 2112 *wrevel*: kwaadaardig, grof
 2117 *voor...gezicht*: voor mijn blindheid
 2124 *'t geval*: de gebeurtenissen
 2128 *wiens...verbreien*: van wie niemand de roem genoeg kan verkondigen
 2129 *biên ootmoed*: stellen zich nederig op tegenover
 2131 *d' aer ontleeft*: de ander van het leven berooft
 2137 *breekt Een omhoog*: breekt Eén van omhoog (God)
 2141 *gewend*: afgewenteld
 2142 *druk*: leed; *dies*: daarom
 2146 *die*: Dagon
 2148 *die*: Simson

[III, laatste uitkomst]

2160 *bij de dode*: samen met de overige slachtoffers
 2169 *wat...onder!*: welke symbolische betekenis verbergt deze daad!
 2170 *de...Nazareen*: de echte Nazarener, Christus
 2171-2 *d' Heer...beeld*: alleen de heer Christus is hier afgebeeld (dit is een typologische uitbeelding van Christus) in de letters van een Simsons beeld (in dit toneelstuk)
 2173 *'t helse rot*: de helse bende, de duivelse opstandelingen tegen God
 2175 *Die...ontbindt*: Die ons van de zonde verlost, Christus
 2176 *blinden*: doven uit; *naar...raad*: volgens Gods weloverwogen plan
 2177 *huns...Vorst*: de Vorst van Wie hun leven afhankelijk was
 2178 *hij...dood*: hij heeft u overwonnen
 2181 *Heiland...leven*: alleen de heiland Christus kan uw (Simsons) dood overwinnen
 2182 *sterken*: tegenstanders van God; *wrevel rot*: boosaardig leger
 2187 *die allerhoogste Koning*: Christus
 2190 *de sterkste man*: Simson
Ondertekening Blijft volstandig: blijf standvastig